

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Čj.: 071 1214/99-3401
Signatura: bg1ws402

Oblastní pracoviště č. 7 Č. Budějovice
Okresní pracoviště České Budějovice

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Škola:	Biskupské gymnázium Jana Nepomuka Neumanna České Budějovice, Jirsíkova 5, PSČ 370 21
Identifikátor / IZO:	600 008 088 / 000 666 122
Ředitel školy:	Mgr. Zdeněk Dvořák
Zřizovatel:	Biskupství českobudějovické, Biskupská 4, České Budějovice PSČ 370 21
Příslušný školský úřad:	ŠÚ České Budějovice, Nerudova 59, PSČ 370 04
Termín inspekce:	12. - 16. duben 1999
Inspektoři:	Mgr. Lidmila Schleissová, PhDr. Jiří Filla, Ing. Jana Grammetbauerová, Jiří Horák, promováný historik.
Předmět inspekce:	Posouzení činnosti školy ve vybraných částech dle § 18 odst. 3, 4 zákona č. 564/1990 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Podmínky a průběh vzdělávání
Označení dokladů a ostatních materiálů, o které se zjištění opírá:	Učební plány, učební osnovy sledovaných předmětů, personální dokumentace, rozvrh hodin, školní řád, záznamy z hospitací členů týmu.

ZJIŠTĚNÉ SKUTEČNOSTI A JEJICH HODNOCENÍ

1 Hodnocení materiálně technických podmínek výchovně vzdělávací činnosti

Gymnázium a jeho součásti jsou umístěny v areálu historických budov ve středu města. Je zde 37 učeben. Mezi nimi jsou odborné učebny fyziky, biologie s laboratoří, chemie s laboratoří a dvě odborné učebny informatiky a výpočetní techniky. Sedm učeben je pro méně než 20 žáků a slouží při dělené výuce. V budově je rovněž tělocvična, posilovna a sál pro stolní tenis. Součástí školy jsou školní jídelna a domov mládeže.

Pro výuku sledovaných humanitních předmětů mají učitelé k dispozici fonotéku, videotéku, historické mapy a obrazový materiál pro jednotlivé tematické celky výuky. Velký význam má školní knihovna, jejíž fond sestává z 500 svazků česky a 300 svazků německy psaných knih. Knihovna je průběžně doplňována i díky každoročnímu finančnímu

příspěvku bavorského ministerstva školství. K výuce mají žáci vhodné učebnice a někteří učitelé vytvářejí pro určité úseky učiva vlastní učební texty.

Učitelky biologie mají k dispozici obrazy, přírodniny, trojrozměrné pomůcky, sbírku minerálů, trvalé preparáty a videoprogramy. V učebně biologie je trvale umístěn televizor, video, a zpětný projektor. Promítací plátno lze jednoduše ovládat ze stolu učitele. Laboratoř je vybavena moderními mikroskopy a dalšími pomůckami tak, že lze zcela naplnit učební osnovy ve všech ročnících studia. Žáci všech tříd mají vhodné učebnice.

Výuka matematiky je zabezpečena všemi standardními učebními pomůckami. Pro hodnocení žáků vytvářejí učitelé vlastní materiály. Žáci mají k dispozici učebnice a sbírky úloh.

Materiálně technické podmínky výuky sledovaných předmětů jsou nadprůměrné.

2 Hodnocení psychohygienických podmínek

Organizace pracovního dne je dána rozvrhem hodin, který je sestaven v souladu s příslušnými ustanoveními vyhlášky. Prostory pro výuku mají vyhovující kapacitu a jsou vybaveny vhodným nábytkem. Sociální zařízení bylo v poslední době zrekonstruováno. Čistota všech prostor je dobře udržována. Ve škole jsou umístěny dva nápojové automaty. Stravovat se žáci mohou ve školní jídelně, která je v přízemí budovy školy. Tělocvičnu a posilovnu mohou žáci využívat při zájmové činnosti i v době mimo vyučování, čímž racionálně vyplňují volný čas.

Psychohygienické podmínky školy jsou nadprůměrné.

3 Hodnocení personálních podmínek

Ve škole vyučuje v letošním školním roce 60 učitelů, mezi nimi jsou 4 zahraniční lektori. Všichni mají pedagogickou způsobilost a odbornou způsobilost k výuce předmětů, které vyučují. Vztahy mezi vedením školy a sborem i uvnitř sboru jsou bezkonfliktní, ve škole jsme na všech úrovních pozorovali důvěru a spolupráci. Pedagogický sbor je stabilizován.

Personální podmínky jsou vynikající.

4 Plnění učebních osnov

Tematické plány učitelů ve sledovaných předmětech vycházejí z platných osnov a obsahují i časové rozvržení učiva. Jak vyplynulo z hospitovaných hodin a ze srovnání časových plánů výuky se zápisy v třídních knihách, byly tyto plány v době inspekce plněny.

Plnění učebních osnov je příkladné.

5 Hodnocení z hlediska kvality vyučování

Biologie

Sledovány byly hodiny teoretické výuky i praktických cvičení. Vyučovací hodiny biologie mají stanoveny jasné cíle, učitelky volí metody práce tak, aby odpovídaly věku žáků. Při výkladu navazují na již známé pojmy, třída je neustále motivována k aktivnímu zapojení do výuky. Výklad s rozhovorem je doplňován řadou názorných pomůcek, učitelky využívají také zpětný projektor. Žáci jsou vedeni k samostatnému zápisu poznámek a k práci s učebnicí, na položené otázky odpovídají souvisle ve větách a používají odborné pojmy. Vyučovací hodiny jsou pestré, učitelky volí různé metody

a výuka je vysoce efektivní. Znalosti žáků jsou velmi dobré, učitelky využívají zkoušení ústní i písemnou formou.

Při každé vhodné příležitosti zdůrazňují učitelky výchovné aspekty, diskutují se žáky a využívají jejich zkušenosti. Toto je možné především proto, že mezi nimi a žáky je přátelský vztah.

V hodinách praktických cvičení jsou žáci nejdříve seznámeni s postupem práce a upozorněni na bezpečnost při práci. Po tomto úvodu pracují samostatně svým tempem a učitelka kontroluje dodržování pracovních i bezpečnostních postupů. Výsledky své práce popíší v protokole.

Každý rok si biologii volí někteří žáci jako maturitní předmět. Otázky jsou zpracovány monotematicky, obsahují témata celé učební osnovy.

Výuka biologie je vynikající.

Český jazyk

Hlavní cíle výuky jsou v souladu se standardem základního vzdělávání a standardem vzdělávání ve čtyřletém gymnáziu. Žáci jsou vedeni k formulování a obhajování vlastních názorů. Znalosti a poznatky získávají tak, aby bylo zřejmé, že nejsou samoúčelné. Tematické plány jednotlivých učitelů jsou zpracovány podle platných osnov. Navazují na ostatní humanitní předměty. Ve víceletém gymnáziu obsahují jako základní učivo témata, jež jsou v osnovách vzdělávacího programu uváděna jako rozšiřující. Ve všech ročnících dochází v jedné hodině k dělení tříd (pokud má třída dostatečný počet žáků). Záměrem je, aby bylo vyučování koncipováno jako seminář.

Ve všech sledovaných hodinách měli žáci možnost vyjádřit vlastní názor. Učivo bylo dokumentováno bohatým obrazovým materiálem. V literatuře byly použity nahrávky uměleckých textů v podání významných umělců. Všechny pomůcky byly včas a dobře připraveny.

Hodiny byly naplánovány tak, aby navazovaly na dřívější látku a umožňovaly návaznost na další výuku. Měly vhodné záměry a jasné cíle. Organizovány byly tak, aby se žáci aktivně podíleli na výuce, aby byla udržena jejich pozornost a zájem. Mnohdy mohli pracovat v malých kooperativních skupinách. Bylo užíváno metody nápodoby, učení podle vzoru a podle instrukcí. Často pracovali s učebnicí. Učivo bylo dáváno ve všech hodinách do souvislosti. Výuka se opírala o znalosti žáků a využívala jejich dovedností. Respektovala jejich věk. Učitelé dokázali improvizovat, operativně změnit časový plán vyučování v souvislosti s potřebami žáků a vývojem hodiny.

Velice efektivní výuka probíhala v nižších třídách víceletého gymnázia. Učitelé respektovali věk žáků, měnili rytmus práce, zařazovali odpočinkové chvilky. Hodiny byly pestré a zajímavé. Zbýval v nich dostatečný prostor na procvičování učiva. Podobně probíhalo vyučování skoro ve všech vyšších třídách. Jen ve dvou hodinách se nezdařilo cíle výuky zcela splnit. V jednom případě byl zvolen obtížný teoretický výklad, který složitou látku nezjednodušil, ale spíše zkomplikoval. Žáci nebyli schopni na základě neúplných informací sami přijít na správné postupy. Ve druhém byla v dělené hodině zvolená metoda výkladu vhodná spíše pro celou třídu. Žáci při této hodině neměli možnost učivo aplikovat.

Hodnocení a klasifikace mají motivační charakter. Vyznačují se objektivitou jak při ústním zkoušení, tak v hodnocení písemných prací, včetně maturitních.

Nabyté vědomosti a dobré stylistické dovednosti zužitkovávají žáci v některých třídách při vydávání vlastních časopisů a přispíváním do časopisu školního. Mnozí publikují v tisku, účastní se úspěšně literárních soutěží. Jisté nedostatky mají v ústním projevu. Často

hovoří nespisovně, věty začínají „že“, „jako“, „no“, „teda“ ap. Slova opakuji a užívají mnohá zbytečná. Úroveň pravopisu se zřetelně ročník od ročníku zlepšuje.

Maturitní otázky zahrnují všechna témata učebních osnov. Maturitní písemné práce jsou psány na zajímavá, většinou humánní témata. Žáci je zpracovali ve školním roce 1997/98 velmi úspěšně. Zabývali se v nich aktuálními otázkami. Opraveny byly dobře. Posudky a klasifikace odpovídaly jejich úrovni. Některé byly publikovány v Almanachu školy.

Žáci jsou do školy přijímáni také na základě přijímacích zkoušek z českého jazyka. Zadání je korektní a přiměřené věku žáků. Respektuje standard základního vzdělávání. Otázky jsou náročné, vyžadují od zájemců o studium tvořivý přístup a schopnost aplikovat vědomosti. Škola konzultuje úkoly s pedagogy ze základních škol.

Výuka českého jazyka má nadprůměrnou úroveň.

Dějepis

Hospitováno bylo pět hodin. Výuka probíhá podle schválených osnov a hodinová dotace je v souladu s učebním plánem pro gymnázia.

Ve sledovaných hodinách byla nejčastěji užívaná vyučovací metoda výkladu v kombinaci s metodou dialogu. Vždy bylo jasně vymezeno téma a cíl hodiny. Výuka byla zahajována opakováním probrané látky a ústním zkoušením jednotlivých žáků. V jednom případě byl zadán písemný test. V maturitních ročnících byl výklad zaměřen na prohloubení znalostí především pro potřeby žáků, kteří si vybrali dějepis jako maturitní předmět. Výklad všech vyučujících byl odborně fundovaný a žáci se formou otázek na výuce aktivně podíleli. Velmi zdařilou hodinou byl seminář z dějepisů, navštěvovaný žáky s hlubším zájmem o tento předmět. Po žakovském referátu, který nebyl čten, ale přednesen s velkou znalostí problematiky, následovala diskuse, které se žáci zúčastnili s velkým zaujetím a snahou pochopit závažné téma související s norimberskými zákony. Součástí semináře a podmínkou pro vykonání maturitní zkoušky z dějepisů je rovněž napsání seminární práce. Předmětem zájmu jsou převážně regionální dějiny. Žáci se učí vyhledávat historické prameny a pracovat s odbornou literaturou. Za velmi motivující lze označit výuku anglických a amerických dějin v angličtině, které se ujal americký lektor.

V rámci výuky dějepisů spolupracuje škola s Jihočeskou univerzitou. Zájemcům je umožňována zvláště v období před maturitou návštěva přednášek a seminářů na katedře dějepisů. Významná a pro žáky přínosná je spolupráce s Památkovým úřadem a Jihočeským muzeem.

Velmi netradičně jsou pojaty historické exkurze, na př. „Výprava 100 let zpátky“ na zámku v Třeboni nebo na Kratochvíli, na jejichž plánování a organizaci se žáci výrazně podílejí. Stejným způsobem jsou připravovány historické exkurze do hlavního města a do zahraničí. Mezi významné zahraniční aktivity ve výuce dějepisů patří spolupráce s německými školami v Bambergu a Forchheimu. Školy připravují na začátek příštího školního roku seminář k vzájemnému poznávání Čechů a Němců na počátku 3. tisíciletí. Dalšími významnými aktivitami v souvislosti s výukou dějepisů je účast v soutěžích pořádaných na okresní, krajské a celostátní úrovni, kde žáci školy dosahují výborných výsledků. Mezi tyto akce patří především soutěž Mladý historik, aktivity související se Studentskou odbornou činností a účast na soutěžích pořádaných Institutem Alexandra Velikého v Praze.

Výuka dějepisů, včetně všech aktivit spojených s tímto předmětem, je vynikající.

Matematika

Tematické plány výuky jsou sestaveny na základě platných gymnaziálních osnov. Hodiny matematiky jsou učiteli předem promyšleně připraveny, mají stanoveny vzdělávací cíle a didaktické metody vhodné k jejich dosažení. Všichni učitelé prokazují dovednosti potřebné k úspěšnému zapojení žáků do učební činnosti. Své přístupy k žákům modifikují podle jejich věku i podle jejich individuálních schopností. Mají přehled o tom, jak žáci myslí, kde má žák problémy a jak mu lze pomoci. Matematické učivo není vykládáno samoúčelně, žáci jsou při výuce vedeni k důslednosti, trpělivosti, uvědomělé kázni a ostatním sociálním dovednostem. Jsou k dispozici vhodné učebnice a sbírky úloh, ve vyšších ročnících jsou žáci vedeni k dovednostem orientovat se v matematickém textu.

Hodnocení žáků probíhá pravidelně, ústními i písemnými formami. Znalosti žáků lze podle poslední pololetní klasifikace hodnotit jako nadprůměrné. Jejich úroveň potvrzují i výsledky Sondy maturant 1998. Loňští absolventi školy, kteří z matematiky maturovali, byli na 14. a nematurující na 66. místě z 321 hodnocených gymnázií v republice. Většina absolventů, kteří vstupují na vyšší nebo vysoké školy, kde jsou matematické znalosti žádoucí, je úspěšných.

Výuka matematiky má vynikající úroveň.

Náboženství a Základy společenských věd

Hospitována byla jedna hodina náboženství. Smyslem výuky náboženství je, aby se žáci blíže seznámili s biblí, aby pochopili význam křesťanství pro vývoj evropské kultury a vzdělanosti, aby pochopili trvalé hodnoty, které křesťanství představuje. Žáci jsou vedeni k toleranci, neboť součástí výuky jsou i dějiny jiných náboženství. V procesu výuky se dovídají nejenom o významu a působení papeže Jana Pavla II., ale i dalajlámy a jiných významných představitelů církví. Vyučující předmětu je kněz a postupuje metodou objektivního výkladu dějin křesťanství s důrazem na dějiny, poslání a význam katolické církve. Seznamuje žáky s výsledky seriózního bádání historiků církevních dějin a s problémy spojenými s vývojem katolické církve v průběhu staletí. Završením je snaha o pochopení myšlenky ekumenismu v současné sjednocující se Evropě.

Z předmětu Základy společenských věd byly hospitovány tři hodiny. Vedle úlohy vzdělávací sehrává tento předmět ve svých disciplínách významnou roli při formování myšlení a jednání žáků v duchu etiky. Ve sledovaných hodinách převažovala metoda výkladu a dialogu. Žáci diskutovali nejen s učitelem, ale i mezi sebou a živě se zajímali o řešení problémů současnosti a hledání správné orientace mladých lidí. Vzhledem k humanitnímu zaměření školy je patrný zájem o filozofii a její výklad. Pro tuto disciplínu vytvořil vyučující vlastní učební texty. V této souvislosti lze konstatovat, že na škole se vžila praxe vydávání vlastních učebních pomůcek pro oblast humanitních předmětů.

Výuka předmětů Náboženství a Základy společenských věd je nadprůměrná.

6 Hodnocení z hlediska výsledků vyučování

V hodinách, které byly hospitovány, se projevila velmi dobrá práce učitelů i žáků. Žáci jsou při výuce aktivní, nejsou přetěžováni faktografickými znalostmi, důraz je kladen na jejich tvůrčí činnost a samostatnost. Znalosti a dovednosti žáků jsou celkově nadprůměrné, v některých třídách vynikající.

Vynikajících výsledků dosáhla škola při loňském měření výsledků vzdělávání při Sondě MATURANT 98, kdy se mezi gymnázii v republice umístila v českém jazyce na 52. místě (z 323 škol), v anglickém jazyce na 12., v německém jazyce na 3. místě

a v matematice pro maturanty na 14. místě. V regionu tato umístění znamenala pořadí mezi prvními pěti gymnázii (v německém jazyce pak místo 1.).

Dokladem úspěšné práce školy jsou výsledky žáků ve většině předmětových soutěží. V jazycích, které patří k profilovým předmětům školy, je to již samozřejmá tradice. V roce 1997 získali první absolventi školy po náročných zkouškách diplom z německého jazyka, který opravňuje k vysokoškolskému studiu v Německu.

Výsledky vyučování hodnotí ČŠI jako nadprůměrné.

ZÁVĚRY

Škola poskytuje kvalitní všeobecné vzdělání s důrazem na křesťanské hodnoty a etiku. Plní tím zcela mimořádným způsobem i svou úlohu výchovnou. Jednotným působením všech členů pedagogického sboru není žákům během studií nic vnucováno, ale jsou jim neustále zdůrazňovány vyšší hodnoty lidské existence. Činnost školy ve sledovaných oblastech hodnotí Česká školní inspekce jako vynikající.

razítko

Podpisy inspektorů:

vedoucí týmu Mgr. Lidmila Schleissová v. r.

členové týmu PhDr. Jiří Filla v. r.

Ing. Jana Grammetbauerová v. r.

Jiří Horák, promováný historik v. r.

V Českých Budějovicích dne 10. května 1999

Přílohy: 0

Inspekční zprávu jsem převzal dne 10. 5. 1999

razítko

Podpis ředitele školy: Zdeněk Dvořák v. r.

Dle § 19 odst. 8 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Na vědomí

Adresát	Datum předání/ odeslání zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Zřizovatel: Biskupství českobudějovické Biskupská 4, 370 04 Č. Budějovice	1999-05-27	1345/99
Školský úřad: ŠÚ České Budějovice Nerudova 59, 370 04 Č. Budějovice	1999-05-27	1344/99

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. ČŠI	Text
-----	-----	K inspekční zprávě nebyly podány připomínky.